

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve porvari“ Nar. Posl.

Predplata s poštarinom stoji 2 for., a soljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a soljake 50 novč. za pol godinu. Izvan Carovine više poštarina. Daju se najviše 8 soljaka to su voljni, da im list šalju svim ukupno pod jednim zarokom i imenom, davat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Nije se šalju kroz poštarska Naznačenice. Ime, prezime i najbližu Postu valja jasno označiti. Komu List nekoje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se naplaća nikakva poštarina, napisar istvna Reflektacija. Tko List prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

Pisma se šalju platio poštari. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se ili u celosti ili u izdrcu, nismo prema svojoj vrijednosti i smetru orga Lista. Neodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Osobna napućanja i listu sukromne stvari nenalaze mjesta u ovom Listu. Prilobac se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakih stoje 60 novč., a svaki redak svako 6 novč.; ili u slučaju oporavanja po što se pogoda oglasnik i odpravništvo. Dopisi sa nadržaju. Uredništvo i odpravništvo, osim izvanrednih slučajevah, neopisuju, nego putem svoje Listarnice.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaza se

Tipografija Figli di C. Amati, Via della Zonta, N. 7.

POZIV NA PREDPLATU.

Početak tekućega mjeseca nastaje drugo poluljetje, zato pozivamo opet naš narod, da se predbroji što u većem broju na ovaj pučki list. Preporučamo pako što vrtnice onim našim predbrojnikom, koji nisu platili za cijelu tekuću godinu, il nam još od lani što duguju, neka odmah učine svoju dužnost, da umognemo bez straha i svoje stete uredjivati list.

U Trstu, 1. Julija 1878.

Uredništvo.

PROTESTI

proti demonstracijam u Pazinu.

Nekakvi izdajice domovine povjesahu u nedjelju 2 junija prije zore po gradu Pazinu množ trobojnicah talijanskih, pod kojimi bijahu zaljepljeni listići bijeli i crveni s fiskanimi napisima: „Viva Umberto I. nostro re“ i „Fuori lo straniero!“

Mi podpisani iz grada Pazina i Okolice jesmo tim jako uvredjeni, što se i u naše ime ruje protiv domovini i caru našem, pak zato protestujemo tim što više znamo i možemo protiv takovim izdajničkim nanjeram i spletakam; javno izpovjedamo, da Italijani nismo i da za Italiju nećemo da znamo; pred cilim svjetom se zavjeravamo, da jesmo i da ćemo ostati uvijek vjerni našoj miloj domovini i našem Premislivom Cesaru Franu Josipu I., kojemu kličemo iz dna srca: Živio! te da smo pripravni ustati na branik, ako treba, kao što naši oel protiv Francezu, tako i mi protiv kojemu drago neprijatelju

za dom i cesar. One izdajice pak domišljamo na one riječi: Stricla udri iz vedrine, izdajca domovine! a da nas više ne smućuju i neizazivlju u tih toli nemirnih i mutnih vremenih, jer neka znadu da smo još živi!

U Pazinu 4—10 lipnja 1878.

261 podpis i križ iz grada i polja pazinskoga.

Mi podpisani, potomci slavni Lindaracah, koji su pod Barunom Lazarićem pomogli potneći i izjertati neprijatelje Franceze god. 1813. iz mile nam domovine Istre, javno protestujemo protiv onim smutljivcem Talijanom, koji su dali izvjestiti na 2. t. m. talijanske zastave ili bandiere po nekih gradovih istarskih i koji su izazivajuće listice s napisima: „Viva Umberto I. nostro re — Fuori lo straniero!“ dali priljepiti po zidovih; izpovjedamo, da jesmo i da ćemo ostati vjerni našem Premislivom Cesaru Franu Josipu I.; i opominjamo naše susjede smutljivce, da nas više neizazivaju takovimi izdajničkim čini, jer konac, kad se previše nategne, pukne!

U Lindaru na Tielovu 1878.

47 podpisah i križah.

U Šumbregu na duhovski blagdan 1878.

Ozalostio nas je nenadani glas o zločinu izdajstva dne 2. tekućeg mjeseca učinjenom u Pazinu, da se je naime našao na nekojih kućah napis: „Viva Umberto I. nostro re, fuori lo straniero.“ Mi kmeti iz Šumbrega pod pazinskim Kapetanatom jednoglasno prosvjedujemo proti tomu izdajskom činu, te veselim srdecem i orijaskim glasom kličemo: Živio Franjo Josip I. naš cesar, živila

austrijaska kuća! Vjerni bijahu ovomu domu naši oeci i mi biti ćemo vjerni caru i njegovomu domu do smrti.

Živio, Živio, Živio naš premislivosti cesar Franjo Josip I.

7 podpisah i križah.

U Tinjanu na duhovu.

Dne 2. t. m. prosno se glas, da su u Pazinu gradu bile priljepljene po zidovih talijanske zastave s napisima: „Viva Umberto I. nostro re, fuori lo straniero.“ Veoma nas kosnuo ovaj glas, zato mi podpisani tinjanski stanovnici spadajući pod pazinski kotar, prosvjedujemo svimi silami protiv tomu paklenomu činu izdajcah, i ujedno iz dna srca kličemo: „Živio naš premislivosti cesar Franjo Josip I., a smrt takovim izdajcam!“ Vjerni smo bili do sada i bit ćemo u naprieda caru i domovinu. S toga još jednom orijaskim glasom vićemo: „Živio Franjo Josip I.! Živio austrijški dom!“

94 podpisah i križa.

Dne 2. tekućega mjeseca učinjene bi veleizdajničke demonstracije po nekojih gradovih Margrofije Istre, nedjelja vražja nekih istarskih Italianissimah pomenca u Pazinu. Izvjesene biše talijanske trobojnice sa plakatima na ulicah: „Viva Umberto I. nostro re, fuori lo straniero!“ (Živio Umberto I. naš kralj, van sa tudnjecem!)

Nije nam namiera Vas obavjestiti o toj stvari, već nam se izjavilo, kao vjerni podanici srećno vladajuće Habsburške kuce, da postojano prosvjedujemo u ime našega puka protiv tomu veleizdajničkomu činu, ujedno prošeć tim Našu Vladu *), da nam u javnom

*) Mogli smo reći: zahtijevaju od nje, jer milost se prositi a pravica se pita.

životu oživotvori prava zajamčena po §. 19. državnih zakonah, a po podupiranju tudjinskoga duha nam uzkraćena; pa Istran Hrvat će junčki se uzporedati uz barjak i do zadnje kaplje krvi braniti domovinu od tudjinskoga napadajca; te tim jednoglasno vićemo: Živio Njegovo Veličanstvo Franjo Josip I. Naš Cesar i Kralj, živila pod njegovim žezlom Naša Istra na vjeka!

Boljun dne 25. junija 1878.

Slicde podpisai.

RAZGOVOR

međ Ivanom i Šimunom nad Pazinom 2 Junija 1878.

Bilo je 2 junija ove godine. Pod večer podjoh šelat prama Starom Pazinu. Sreću mi upravo omilila okolina ovoga gradića — uživao sam, da vam istinu kažem, svu milinu proljetnoga večera. Nakon uru setnje svrnuh u jednu šunčicu kraj ceste i umoran legoh u hlad pod jedan dub. Izprva bijah sam, al nije dugo potrajalo te začujem dva čovjeka gdje idu živo se razgovarajući prama meni. Jedan bješe odjeven više na gradjanski, a drugi bijaše po nošnji kmet sa pazinskoga polja. Neopaziv me, svrnu i oni kraj mene u šumu.

— Amo, dragi Ivane, reče prvi, ovdje neima nijednoga; povjedi na lanko što se danas u jutro zbilo u Pazinu. Tu nas neće nitko buniti. Nemogu se vidjeti doli na igralištu, gdje se dere gomila pijanacah, šarenjakah i propalacah.

— Evo me za tobom Šimune! odgovori drugi. Pravo reče. I mene sree boli kad vidim, da se neki ljudi kmeti družu po krmeha sa onimi potipuhi i lahkomno troše na igrah sav svoj trud i muku od celoga tjedna. Do mala

PODLISTAK.

RAZVOD ISTRIJANSKI

(Dalje, vidi broj 12.)

Od tu idošo po starih zlamenjahl, i tako ravno pridoše k Peći, i tu sudac Aitin, i Pegerar, i Mohor, i vas komun grožnjanski čokahu; od Srbara župan Petar, i Andrej, i Mikula, i vas komun. I gospodin Filip Macić govoraše od strani gospode komun grožnjanskomu, i mumljanskomu, i Srbara, da pokazu svoje pravice, i pisma, i starce, ki znaju pravdu i razvodi, i termeni od kuntradi meju njimi, aku bi na toj Peći vaši pravi termeni i razvodi od kuntradi, ali ne? I tako se ond i vsi ti komun i meju sobu pregovarahu, i komun grožnjanski pokaza list, ki biše pisan na let božih 1180, u kom se održahu razvodi meju njimi, ki biše pisan tu na prvah razvodah, kada i buljski, i da se ond i, na toj peći pravo svrsuju termeni grožnjanski, mumljanski, srbarski. I tako ti komun i meju sobu velikomi zavez i tako ti potvrdiše, da je pravo sasto, i kako se održave u listu. I tako gospodin knez i

gospodin markez i vsa gospoda obrediše, da imaju pri tom ostati, kako je od starih prišlo. I ond i jednoj i drugoj strani oznanise, da, ka koli stran bi prek tih termeni i razvod pašli va dne, ali u noći, ona stran zapada komunu pene marku 1, soldini maleh 40; arbadige marke 3, — i, ka koli stran bi prestavili ali odstavili imenovane termeni i razvodi, i termeni od kunfina, ona stran zapada pene marke 300; gospodinu knezu u Pazinu 100 marak; a toj gospodi 100 marak; a komun, ki bi mirno obdržal, 100 marak. I pisaše list jednoj i drugoj strani jezikom latinskim i brvackim, a gospoda sobi sluranise jezikom nemškim. I ta stari list potvrdiše, i komun grožnjanskomu ga povratise, prepisavši ga, sobi sluranise gospoda. I tako stvorono bi. I tako komun buljski i grožnjanski idošo veselo domov, da se tako smirom na tih razvodah sjediniše.

I gospodin knez, i gospodin markez, i vsa gospoda, i vsi ti komun i meju imenovani i dozelani idošo k večeri u Mumljan.

XVII. I bivši u jutro poli maši, gospodin Filip Macić govoraše od strani gospode županu mumljanskomu: ovo gospodin markez piše listi, ke pošljite županu u Kaštelbon, da pridu vas komun na razvodi, i da prinesu pisma, i da pridu starci, ki znaju pravdu i razvodi meju vami; ta drugi list pošljite županu v

Oskoruš, da pridu vas komun na razvodi, i da prinesu pisma, i da pridu starci, ki znaju pravdu i razvodi meju vami; a vi, župane, pripravite vaše pravice i pisma, i starce, ki znaju pravdu i razvodi meju vami. I tako stvorono bi. I gospodin knez, i gospodin markez, i vsa gospoda, i vsi ti komun i dozelani idošo od to Peći po starih zlamenjahl, i pridoše kadi se govori Naprič k jednomu velikomu muolu, na kom su stara zlamenja, i križem čavli zabijeni, i tu čekahu župan Ivan i Mohor od Kaštelbon, i vas komun; od Oskoruša župan Martin, i Andrej, i vas komun. I gospodin Filip Macić govoraše od strani gospode komun mumljanskomu, i od Kaštelbon, i od Oskoruša, da pokazu svoje pravice, i pisma, i starce, ki znaju pravdu i termeni, i razvodi od kuntradi meju njimi; aku bi tu pravi termeni od razvod meju njimi, ali ne? I tako se ond i vsi ti komun i meju sobu pregovarahu. I tako ond i gospodin Panšpotal, sluga od Mumljana prikaza prvi list, ki biše pisan na let božih 1200, ki biše pisan pravo poli toga muola na prvah razvodah, u kom se održahu razvodi i termeni meju njimi.

I tako ta list sam gospodin knez, gospodin markez dteše, i tako dasta vsj gospodi čtet, i da se tu svrsuju termeni i razvodi od kunfina. I tu na Brič i vsa tako obrediše poli toga

muola, gospodin knez, i gospodin markez, i vsa gospoda, kako je od starih prišlo. I tako tu obrediše od razvod i paše, kako je zgora meju Mumljanci, i Grožnjanci, i Srbara.

Od tu idošo gospodin knez, i gospodin markez, i vsa gospoda, i vsi ti komun i dozelani, i gospodin Panšpotal napred jezdači, i ta prvi list u rukah držači, čtući ga, i napred starci, križ u rukah noseći, ki znahu pravdu i razvodi meju temi komun. I tako ravno idošo po starih zlamenjahl i pridoše v drugu sivleku: tu je na jednomu kamiki križ visećen, i tu jedna gromača. Od tu idošo po starih zlamenjahl, i pridoše na kraj dugih njiv, i tu je na jednomu kamiki križ visećen, i tu jedno zlamenje poli toga križa postavise. Od tu idošo po starih zlamenjahl, i tako ravno na kraj dugih brd, i tu čekahu: župan Pišak, i Kacola, i vas komun krbotunski; od Srbara župan Jerolim, i Matej s temi drugumi, i vas komun; od Topolca župan Križman, i Mihel, i vas komun. I tu najdoše jedan kamik, na kom behu visećeni četiri križi. I tu je jedna gromača velika blizu toga kamika. I gospodin Filip Macić govoraše od strani vsa gospode vsem tem komunom, aku bi tu bili njili pravi termeni, i razvodi od kuntradi, od tih zlamenjahl, i na toj gromači, ali ne? I tako se vsi ti komun i meju sobu ta prog-

neće ništa imati pa će po navadi dug praviti i najzad propasti kako se mnogim događa.

— Ovdje u tom hladu je ugodnije. Sjedi bliže na ovaj bus mirišljive trave. Slušaj nu! kako miš prizeljuje stavljaj nad nama u gustom granju! Tu da odpočinem dok mi izpričaš, što već danas prije velike mise obeća, opet će Simun.

— Kad toliko želiš znati, kazat ću ti sve, reče Ivan. Bio sam noćas na vratima moje kuće. Oko jedne ure poslije pol noći čuo sam neki vanredni štopot i zamor. Jedan glas činilo mi se kao da poznam, nu budući sanjliv i trudan opet zatvorim vrata i ležem na postelju. Sanjao sam u snu čudnovate stvari. Činilo mi se kao da netko mjeri našu jamu, a oko jame kao da lete zlostulni gavranovi mrsko graktajuće svojim hrpavim glasom. Iz sna se prenuti i nemir obuze mi srce. Skočih sa postelje i sa „N. Slogom“ izsetah iz kuće na svježi jutranji zrak. Upravo se razdajivalo: u rumenilu zorinomu blistao vršak naše stare Učke. Idući glavnom ulicom gradskom najednom stadoh čudeći se nenadnom prikazu. Bi li vjerovao! Pred sobom vidjeh grad iskićen talijanskim zastavama sa ozdol priljepljenim listići, na kojih bijaše stampano: „Viva Umberto nostro I. re!“ i: „fuori lo straniero!“

— Koga biesia, Lumberto, veliš, tu Franjo Josip je naš kralj! viknu Simun. — Ne Lumberto no Umberto. Tako se zove sadašnji kralj talijanski. Stripi se malo i slušaj me. Na svakom uglu skoro lepršala zastavica sa listićima. Tako bje okičena stara baba fontana na „Mostu“, tako najdoh na „Buraju“, na „Vrtišću“, na „Prislavi“ i u vrtu sv. Petronile počašeno bi tako svako stablo. Umberta hoće neki Pazinci-Prekomorci za kralja, a nas Hrvate čeraju, moj dragi Simune, kao inostrance od ovde...

— Sramota! Izdajstvo! opet zavapi srdito Simun. Neće nas prognat po moju petu. Pobrali će se prije ko drugi odavice sa svojom silom, batićem i šesilom u Italiju „marune“ peći, no mi našom kukom i motikom. Ovo su naša polja i naše njive! Mi ih obradjivamo i našim znojem natapamo. Nećemo da budemo podnipošto talijanski najamnici. Austrijski smo Hrvati. Našu milu kuću i svoj obstanak pripravni smo vazda braniti ma stajalo nas života!

Nego neki Prekomorci opet su počeli glave dizati, al neka se puze, da ju tko ne izgubi! — E, moj Simune, ima u našem gnezdašeru strasnih zanesenjaka, koji Austriju preziru, a teze neprestojno za blaženom Italijom. —

— Željani sam znati što će sada početi naša vlada, Ivane?

— Na to ti neznam upravo odgovoriti ali najbrže će mučati kao i do sada. Nije to prva uvreda, Simiću-moj! Sječas li se još, što se; zbilj kad se zidala sadašnja skolska zgrada pred klostrom?

— Nesjećam se. Čini mi se, da me upravo onda nije bilo kod kneže. Još sunce nije zapalo, pripovjedi mi i ovo: molim te, Ivane!

— Kad se svrši zgrada neki „Nardo“, rodom Krnjež nadje jednu zastavu talijansku su podpisom: „Viva s. Marco!“ te ju razvijue u jednu nedjelju na oči mnogobrojnih puka na zgradinom krovu misleći, da će puk gledati pa mučati, al se ljuto kukavica prevari, jer da je nije brže skinuo, nestalo bi bito za vaviek i zaslave i Narda i još koga drugoga. —

— A kada je bilo to molim te, Ivane?

— Nije tomu sto godinala, nije ni deset. Još su skoro svi živi, koji su to vidjeli. Da li je i to naša dobra vlada doznala, neznam. To samo znam kako je ondašnji kapitan pazinski gledao razjareni puk utišati i stvar čim bolje zamazati, da se na daleko ne razbuje. Današnji događaj nije prvi, nije ni drugi. Istranski Prekomorci su ih učinili, što no rieč, više nego „Bertoldo!“ Tko će znati sve ono, što oni još danas potajno snuju!

— Ja doista nemogu pojmiti kako može to naša vlada mirnim okom gledati. Ta to su djela izdajnička, Ivane!

— Dašto, da su, odgovori Ivan. Nu ipak naši Talijani u Istri imaju svu vlast u rukoh, a vjerni Hrvati moraju pravo robovati. Oslavinio sve drugo. Pripomenut ću ti samo nešto o istranskim školah. Ovkraj Učke neima jednu pravu hrvatske škole premda je Hrvatoh najmanje tri pnta više nego Talijana. Posvuda reko bih su talijanske škole, u kojih se širi prava talijanska propaganda po Istri i neću prećerali za cijelo, ako rećem, da se mladež u njih gdešto i u moralnom obziru kvari.

— Koga biesia veliš! ta naši svećenici nam vaviek preporučuju škole.

— Da, preporučuju, ali vam preporučuju sigurno samo prave škole. Naše sadašnje pučke škole vam neće sigurno nitko preporučivati. Čuj me što ću ti kazati. Neki dan saslušao sam se na Starom Pazinu sa mojim prijateljem Lukom. On se nosi gospodski, al nijedan neznik kako pod onom gospodskom odjećom kucua plemenito srce puno ljubavi spram našem potištenom i u svakom obziru zapuštenom narodu. Među ostalim kazao mi, da je bio lani na ispitu djevojačkomi u jednom nedalekom gradiću. Opazio je veoma veliku zapuštenost i nazadak u svakoj struci. U sreću ga je zazeblo kad je jedno dječojće nautice brbljalo ove precizne rieči

pred svim skupom presvietle gospode, da je naš puk u Istri „Nel più basso grado di cultura in tutti i sensi, immetto al lavoro, cattivo, rupece e ladro per natura!“ Ti Simune nešto razumijes talijanski pak na, — sudi. Znači li to olivati ljubav u mladjaha srea spram zemljakom!

Onom lani psovao i bljvao jedan učiteljeić pogrdne rieči na Boga, na svele sakramente le očilo pred svimi u školi zablejao, da je sve, što vjeronauk učii, — nie!

Jednom pitalo se muncipij pazinski, da razdieli neke Hrvatske knjige poljsknoj djeci, što polazi netjeljsku školu, nu se odgovorio ovako: Istrija poznaje samo talijanske škole, komu ove nisu po volji, neka ih ne polazi. Hrvatskih knjigah nedamo! Tako nam se, moj Simune, zašvitkalo. Hrvatske knjige još danas najbrže izjedaju mljerci, ako ih za koju drugu stvar neupotrebljuju u kakvoj škirni, a poljsanska djeca željna nauka, mora doma bez knjigah ostati!

Tako je dopušteno pazinskim Talijancem koješta; dopušteno im je nazivati naše groblje sa „Campo santo“ ka da se, na njem sami Talijanci „zakapaju“. Još im manjka nazvati „buraje“, „vrtišću“ i „prislave“ Italijanskimi imeni, tako da su već jednaput bili naumili, pak će im se sree smiriti...

Talijanom u Istri sve je dopušteno, a vjerni Hrvat mora mučati i trpjeti! Nisam ja, moj Simune, protivnik pravih skolah. Nu one škole gdje se vjera izsmiehava, gdje se riga otrov na najveće naše svetinje; škole u kojih se uzgajaju izdajnici, bezdušnici, oderulhi našega naroda u Istri, nemogu u da ne osudim! Školah neka daju tužnoj Istri, u kojih se štije Bog, vjera, narod i domovina, gdje ne nestaje čie u kralko izdajnikah, noćnih čukah i sovuljagah!

— Pravo imas, Ivane, možda će sada vlada progledati! viknu Simun.

— Možda! Ali čuj još ovo! Pred tri ljeva su Lindarei i Pazinci bili poslani u Trst na Namjesništvo molbu sa mnogimi podpisi, da se ustroji u Pazinu za većinu hrvatske djece i hrvatska osnovna škola, ali još danas čekamo odgovora na našu molbu! Sada s Bogom, Simune! Za danas znaš dosta. Sunce je već zapalo, ja moram kući. Kad ti je prigode obaviešti o tih stvarih i ostale kmete, možda će sada bolje spoznati neke naše kaputase. —

— Hvala ti, Ivane. E kad bi svi Pazinci bili kao što si ti! Idem kući. Povjedat će ja kod prve prigode i drugim kmetom tu tvoju listinju, a pisat ću i Našoj Slogi da ju stampa. Vriedno je, da ju i ostali svijet znađe. S Bogom! Prijatelji se razstadoše, a ja odoh kući.

DOPISI.

Mošćenice dne 22. junja.

Kako mnogi, tako mnijem i ja, da bi za obćinu i za obćinare najkorisnije, da se obćinska zemljišta, il sva il dje-lomice, razprodaju. Prodaja pak bi se morala obaviti tako, da svaki kmet, bio bogal, bio ubog, imao neimao novacah, može kupiti; dapače, kad bi bez obćinske štete moguće, trebalo bi obzirati se posebno na one, koji malo posjeduju. To se može postići ovako:

Svako ralo (juger, jutro) zemljišta polak položaja i kakvoće treba razdieliti na više komadah, pak na javnoj dražbi — na inkanta — prodati i dati onomu, koji više ponudi. Ko neima novacah neka jamči s onim što kupi, i tako će uz nar i radnost našega kmeta, jurve poslie prve godine, ono što kupi više vrediti, nego kada kupi. Da obćina s nikim ne dojde u nepriliku, i da u nijednom slučaju nesjetuje, pak da se i zakonu zadovolji, neka jamči, i dielom svoje imovine za glavnicu, koju će za kupljeno zemljište obćini dugovati plaćuće joj godišnje kamate 5%.

Obćina ima preko 3000 rali zemljišta, od kojih bi se sad moglo prodati samo tisuću. To bi dalo toliku glavnice, da bi se od interesah (kamatah) mogli namiriti svi obćini obćinski troškovi. Stavimo da se svako ralo proda po 10 forinti, 1000 rali dalo bi glavnice od 10000 for., a ova godišnjih 500 for. kamati. A može se jamčiti da bi se prolaja obavila uz mnogo povoljniju cijenu. Ja sam uvjeren, da bi se jedno ralo s drugim prodalo po 25 for.: to bi dalo glavnice od 25000 for. a godišnjih kamati 1250 for. Ljepa svotica! koja bi se mogla uložiti u veoma koristine stvari i s kojom bi se moglo pomoći mnogim potrebam. A što onda, ako bi se svako ralo prodalo po 30—40 for. kako nekoi misle?

Staze su nam loše, da lošije nemogu biti, obćinska kuća u gradu prdita, da ju je ružno viditi, toš u Dragi srušen, u školi treba mnogo što popraviti i do-baviti, što tako treba novca, koga neće smoci žul tužnoga kmeta, zato treba, hoćeš nećeš, misliti na načine, kojimi bi namirili neobhodno potrebne troškove. Svakako bi preporučio e. k. kotarskomu glavarstvu, da dobro prouči i izpita naše odnose, prvo nego preporiči pokrainskomu odboru namet, koji nam misle naprčiti. Puku se neće mnogo pomoći kljukami paragrafa, nego dobrim svjetom i djelom.

Ja neću nikomu po sili narinuti svoju misao, samo bih želio, da razhoriti obćinari počnu razmišljati o svom boljku, pak da se makim. Kad budeno, komu treba, dokazali korist i pogodbe

yarabu, dobro da jesu slišali od njih starelj, i častnih mužii od Bulj, i od Grožnjana, ki jesu bili znani v tom, da je vsaki komun jedan dol držal toh brod, i da jesu bila razdjeljena na četiri deli, i tako su držali, i uživali, i tako otac gospodina Panšpatala nam ni kratki past i uživati. Na to odgovoraše gospodin Panšpatal: moj otac i gospodin to je dopisćal da ste bili neja kmeti za vsu službu i prihodišći, kako ovo jesu videli gospoda moje pravice; a srbarski komun nigdar ni imel dalje oblasti past, ni uživati, nego do ovoh razvod; a ovo su moje pravice, a vi pokazište vaše, da budu znali razlučiti meju nami ova gospoda, i da budeno v dobrem susedstvu meju sobu živeli. I tako gospodin knez, i gospodin markoz, dugo svećušo, i prizvaše se sobi s Pula Dobonasa, i ki behu s njim, kako i prvo; od Labina sudac Lupetin, i ki behu s njim; z Vodnjana sudac Clonti, i ki behu s njim; z Bulzeta, sudac Mohor; i ki behu s njim; od Motovuna sudac Ričard i ki behu s njim; z Oprela sudac Črnašić i ki behu s njim; Satloveča sudac Žulijan i ki behu s njim; z Dvejnograd sudac Kramar i ki behu s njim. I to suce od Bulj i Grožnjana i od vsakoga mosta z knežije dva župana, i tako vsi velik čas svećušo; a komun mumijski, i gospodin Panšpatal behu na stran odstupil.

I komun krbunski, i ti drugi komun se veliko meju sobu pregovorahu. I zvrku togu gospodin Panšpatal prava, i pokaza živimi mužii, i starci, ki znahu pravdu i razvod, i imenjem, i zlamenji, i pisanu, da pristaje vsa duga brda komunu mumijskomu. I gospodin knez, i gospodin markoz, i vsa gospoda ondi obredišo, da imn tako bit, kako je od staroh prišlo. I ondi oznanishe jednoj i drugoj strani, da vsa duga brda imaju biti i buduće komunu mumijskomu, i ki koli stran bi prek teli termeni od razvod i kumfni pasli va dne, ali v noći, ona stran zapada pono komunu marku I, soldini maleh 40; arabadije marke 3, i, ka koli stran bi prestavili ali odstavili imenovane termeni od razvod, ona stran zapada pono marak 300; gospodinu knozu v Pazin 100 marak; a toj gospodi 100 marak; a komun, ki bi mirno odbržal, 100 marak. I pisashe listi jednoj i drugoj strani jezikom latinskim i hrvaćkim; a gospoda sebi shranishe jezikom noimskim. A Krbotu (Topolac vinu *) da služe za vsimi dohodki, v Mumljan, kako je od staroh prišlo. I tako ondi obredišo. I ta list potvrdišo gospodinu Panšpatalu povratise, prepisavši ga, sebi shranishe. I tako vsi ti komunii išoše veselo domov, *) Itako, vendar.

da se tako s mirom na ter razvodoh od kumfni sjedinishe, i tako stvoreno bi. I tako išoše gospodin knez, i gospodin markoz, i vsa gospoda, i vsi ti komun i deželaju v Mumljan k večeri.

XVIII. I bivši v jutro poli maši sedošo vsa gospoda na placi, i tu pride gospodinu Rodger, sluga od Negrinjana, i Kostuna, gospodina kneza i gospodina markeza, i vse te gospode, da bi razgledali od njega razvod, i meju buljskim komunom, i njih termeni od kuntradi, a to da nedržo ti Buljci kako je od staroh prišlo. I tako gospodin markez pisa list komunu buljskomu, da pridu v Mumljan. I gospodin Filip Macić govoraše: župane mumijski! pošljite ta list v Bulje, ovo piše gospodin markoz, da pridu semo, i da prinesu svojo pravice, i pisanu, i da pridu starci, ki znaju pravdu i razvod meju njimi i Kostunom i Negrinjanom.

XIX. I bivši v jutro poli maši, sedošo vsa gospoda na placi, i tu pride sudac Koradin, i Rožović, i Ambrožin, i Mohor, i vsa komun buljski. I tu gospodin Rodger, sluga tužeš gospodinu knozu i gospodinu markezu, i vsoj gospodi, da komun buljski prek termeni i razvod, i zlameni od kumfni prestupaju, i nova zlamenja jesu stvorili, i tako proti pravici i istini meju kuntradu uživaju, i za se

obraćaju. I tu pokaza list, ki biše pisan na list božih 1130, v kon se udražali termeni i zlamenja od razvod, i kuntradi, i kumfni, meju Kostunom, i Negrinjanom, i meju buljskim komunom, ki biše pisan na prvoh razvodoh pred obima stranama. Na to odgovarahu komun buljski: da jesmo vazda tako držali razvod od kumfni meju sobu, i vas otce nise nigdar protivili, nego je tako vazda s nami prijazivo živel, i prosimo vas i sada, gospodo, da nas vi očete takoj po tih toga odbržati. Na to gospodin Rodger sluga odgovornišo: moj otac i gospodin ni vam kratil past, kako je meju nami, jedni do drugoh, braneci škodi; a živinami ležat na svoji kuntradi; a živnat niste imeli oblasti, nego do tih zlameni, a preku no, ovo su meje pravice; a vi pokazište vaše, da budu znali ova gospoda razlučiti meju nami, i da budeno v dobrem susedstvu živeli. I tako gospodin knez, i gospodin markoz, i vsa gospoda, i vsi ti komun i dekolani velik čas svećušo, i tako tu narodišo, kako je od staroh prišlo, da imaju po teli staroh zlamenjah i razvodoh, i termenoh od kumfni odbržati, i tako pravo postedi to kare je k Buljan, da bude komun buljskomu, a karu je Kostunju, i Negrinjanu, da bude gospodinu Rodgeru, i njega gradom. (Datje drugi put).

prodaje i nevaljanost dosadašnje obćinske uprave, jamačno ćemo dostignuti svrlu. Zakonom u rukuh ćemo sve zapreke nadvladati.

Još jednu ću dodati a to je: da pojedini zastupnici nisu ovlašćeni prodavati obćinskoga imetka, zato, kad se jednom to bude uređivalo, sve prodaje učinjene bez dozvole višnje oblasti držat ćemo za nevaljane i opet prodati.

Pogled po svietu.

U Trstu 30. lipnja 1878.

Dne 27. tek mjeseca odgovdilo se carskim pismom carevinsko vicee na neizvjestno vrijeme, a ono ne zatvorilo, kao što bjesmo mi posljednji put pogresno javili, da hoće. U tom previšnjem pismu nj. vel. Car priznaje veliku poztvornost, što ju je pokazalo rećeno vicee i sadašnje ministarstvo u uanaićivanju nagodbe s Ugarskom, usljed koje se nj. vel. nada sve to ljepšemu sporazumku med ovom i onom polovinom carstva, koje nemože uspjevati nego na temelju mira i sloge. Dno dobri Bog, da se obisti nada nj. vel. te urodi željenim plodom skrb, kojom nastoji promaknuti blagostanje svojih narodah.

Danas u Budinu-Pešti u 12 sati nj. vel. zatvara svećano prestolnim govorom ugarski sabor. Izbori za budući sabor da će tamo biti već dojduega mjeseca kolovoza, a novi sabor otvoriti se u listopadu. Mi smo veoma željni znati, hoće li se za ovih izborah Slovenci i Rumuni bolje držati, nego li to bijaše žalibože njihova pogubna navada do sada. Gdje se milijuni i milijuni naroda onako povrgnu, kao što su se povrgli oni, tu je na nekoi način Magjar doljak ovlašćen, da po svojoj volji zemljom upravlja i gospodari, jer svaki ima ono, što zasluži. Ovom bi prilikom trebalo, da se ostali Slaveni zauzmu svjetom i djelom za siromašne Slovake, a za njihove smučenike Rumune, da bar nekoliko glasovah proturaju u ugarski sabor. Što se braće Srbaljah tiče, oni se već, hvata Bogu, bolje drže.

Po viestih, što dolaze iz europskog kongresa u Berlinu, naša je vlada ovlašćena, posjednuti Bosnu i Heregovinu na neizvjestno vrijeme, da je umiri i uredi, a nadano se i nikad već iz rukuh nepusti.

Prekjućer je berlinski kongres imao svoju osmu sjednicu. Kongresnici su medju sobom ugovorili, da neće nikomu kazati, što učine, ni što neučine. Zato se upravo nemože znati, što su dosad postigli, akoprem dolazi odanle svaki dan sila svakojakih glasovah, koji su baš radi toga najviše puti jedni drugim protivni. Al ipak postaje od dana do dne sve to izvjestnije, da Rusija neće proći onako zlo, kao što su joj to bili namienili neprijatelji Slavenstva i njezini. Rusija se je, prije neg hoće na kongres, dogovorila s Engleskom, pa sad europski punomoćnici kao da neimaju druge zadace, nego malenimi promjenami pristajati na taj dogovor. Polag tog dogovora, Bugarska će biti nešto manja, nego li ju bijaše sakrojio rusko-turski svetostjepanski predugovor mira, te mjesto jedne, razdijeljena u dvie knezevine, naime u predbalkansku i zabalkansku. Predbalkanska će biti sasvim neodvisna, a zabalkanska će pod Sultanovim vrhovnim gospodstvom imati svojeg guvernera krsćanina i svoju narodnu vojsku, dakle potpunu samoupravu. Sultan će samo tu i tamo postavljati tursku vojničku posadu, kao što ju je do 1862. postavljao u biogradskom gradu i tiji tvrđjavi.

Dakako da taj uspjeh neodgovara slavenskim nadam i željam poslje onolikih žrtvah u krvi i novcu; ali mudra

politika mora znati na vrijeme sama sebe zatajiti i koješta lukavo pregoreti, samo da spasi od oluje klicu, koju je zasijala. I Rumunjska bijaše jednom razdijeljena u dvie knezevine, ni ona nebijaše uvjek ovalika; pa ovo je, kakva je sad, te kakva će biti jednom i divolna Bugarska. U ostalom, iz svega, što je dosad kongres tobože učinio, jasno se vidi, da je Turskoj u Europi odzvonilo; jer ako kongres i neće da potvrdi sve, što su Rusi učinili, ipak naginje više na to, da ju razkomađa, nego li da ja spasi i podrži. Ako pak u kongresu idu stvari ovako gladko, tomu je najviše uzrok miroljubivost cara Aleksandra; jer da je po volji ruskoga naroda, nikad nebi bilo rusko-engleskog dogovora, pa ni ovog kongresa, a kamo li ovakva ni uspjeha.

Kongres da će mnogo više vremena trajati, nego li se to sprva mislilo. Ovih danah da će doć na red Grčka, Srbija i Crnogora. Srbija da neće proći onako, kako bi želila i kako je zaslužila, jer ima u kongresu ljudi, koji bi najvolili da je i neima. Nikad nebi čovjek pomislio, kako se sviet u obće boji Slavenah, pa kako se iz petnih žilah opire njihovnu razvilku, ali uzalud i badava; jer oni ipak gorostasnim korakom stupaju napred, da se priprave poslu, namienjenu im od budućih vjekovah.

Franina i Jurina.

Ju. Franino! šta si opravil u Kanih-urnu?
Fr. Pusti mo s mirom, pravo nisi!
Ju. Škoda, da ti se ni poueslo, bi mi bilo prvo drago imet barem jednoga Podestu prijatelja, jer u obće svi Podesti viđu, da smo njihov neprijatelj.
Fr. A šta si pak ti opravil va Bersebu?
Ju. Ča nisi stal, kako je neki Slogar, ki svakom zabada svoj nos, ćul in sam ja govoril s Marlinom, i to ti je valje raztrbil po svetu.
Fr. Šta stal, sam; kako si pak ti prav Martina i njegovu kompaniju. Se jado ć?
Ju. Kako sam ćul nedolju, in dan samija sv. Aurelija, oni se no jado, jer su ljudi i spoznaju da su krivi, nego ih jo stama, ne bi hteli za Bog zna ć, da su se pustili kako ovca peljati u tudju škodu.
Fr. Ja jim se ćudin?
Ju. Ni se ća toliko ćudit; nisu jim dali mira, do tri puta su jih prisilili i motili da dojdu, i tako su se pustili provariti. Ali sada da bi suho zlato sipali pred nekimi, ne bi se pustili više zapoljat.
Fr. A ća jim govoro drugi pametni ljudi?
Ju. Su jih pitali da ća su pozabili, kako su bili peljani na led ćim su bile adruženo ova tri podestarije, kod prvoga votacijena.
Fr. Kako to?
Ju. Pred votacijenom ju njim bilo oćlašeno, da imaju birat 8 Reprezentantov i 3 sostituti.
Fr. Jo to moguće? Ča su bili pozabili ća govori zakon, da polovica koliko je reprezentanti ima biti sostituti, dakle 8 reprezentanti i 4 a ne 3 sostituti.
Ju. Al nisu znali, ali su najborže napašću pozabili. Ako nisu znali to jo jako gerdo. Ako pak su napašću pozabili je sramotno i nepoštono varati ljude.
Fr. Jurino, kako to govoriš, gledaj se, da te ki ne ćuje.
Ju. Neka ćuje, ter nećo drugo ćat neg prava istinu.
Fr. Ja ne znam zać bi to ćinili.
Ju. Zać? Ako ovi predbojija, da mogu valjo votacijon dolo hitit, i tako se jo zgodilo. Da bis pak znal drugu, koju sam ćuo tamo na samanju.
Fr. Kć?
Ju. Pravo lepu. Jedan mućak jim jo daval pod nos, da ća su pozabili na zadnju votacijon, kada kroz mreću zakona Bersećanom i Moććenćanom ni mogla ni mala mušćica, a njim su skroz leteli živi voli.
Fr. Jo to moguće?
Ju. Jo, jer radi toga razjaren Bersećki pošte-njakićev Tomazić nije višo htel biti kod votacijona i sve pustil, jer Bersećanin, ki već 15 let je uživl baštinu pokojnoga oćea, jer ju ni bil na se upisal, ni

mogal glasovat, a njihov nekoi, koji je on dan Bog zna kadi pivil u Americi, ipak je glasoval.
Fr. Kako je to moguće?
Ju. Lahko, kad se hoće, bez biti sv. Anton! Su ćinili doć ćovoka istoga imena i pridovka. Poznan odgovori: ovo ma, jeste vi ta i ta? Jesam, i ako premda nije bio izbornik, je glasoval.
Fr. Ja to nemorem verovat ni morebit, da se po pomnutu dogodilo.
Ju. Neka jo kako ća, ma to ti je prava istina.
Fr. Kad jo tomu tako, reći ljudem, da neka gledaju ća dolaju, nek paze kod novoga votacijona.
Ju. Ni njim treba više govoriti ni predikat, jer sam govoru da pametnoga i poštenoga ćovoka se moćo samo jedan put peljat na led.
Fr. To su ljudi, ki su se valjo uglavili.

Književne viesti.

Materin blagoslov igra s patjem izpisal Anton Klodić, v Terstu, Tisk. B. Appolouio. Cena 60 novć.
 Pod tim naslovom izdao je velenćeni gosp. pokrajinski školski nadzornik u Trstu knjižen od 85 stranah.
 Sadržaj to knjige je proradjena vesela igra „Novi svet“, koju jo bio štampao god. 1808; ali proradjena posvama.
 Stari Podkuknik u Kobridu ima jedinicu Jalku, koju jo omilla Petra siromašnom kovaću; a i on jo njoj drag. Ali stari „oćo“ neda lćerko siromaškomu zanatniku. Petar se odpravi u sviet i torhom na ranenu zadju u kćenu, da se ćasom vina od tuge okropi, to onda na put krene. U kćeni nastane dvojicu izdijelja, zametno s njimi pogovor, oni ga uzdrže, osvjedoće se, da jo najbolji kovać, znanu ga odmah u posao, da će radit kovaćko djeło i nadzirati drugo pri gradnji „Predliske željeznice“.
 Petar se uglavio, odlui ostati. Stari Podkuknik koj se jo s istini mjerćini prije upoznao u Gorici, nagovorou od njih, sklonou se jo najkusujo dati Petra svojo jedinicu. Na stovu gdje bijaše više prijateljah i ona dva izdijera, zavjerilo se dvoje mladih igra tako doživila.
 Metar jo u tog irju upravo klasićan. Teško da bi ni ćankvština onako ga mogla izpeljati kako ga kajkavština moće. Na trudu, koj jo gosp. spisatelj tu uložio, svak mu moće od srdca ćstititi.
 Misli nam se ćino posvama naravste prema ljudem, kojim su namienjene; pod odielom naj već ljubavi rodnoga kraja, kriju se gauljivo nauko na ljubav domovine:
 „A mieli tui krać da dobro se diti, da domovno ljubo zapuati, Gorji ćovoka, ki nestalni sreći ćapajo, domaći zemlji da sloćo“
 Vrlo karakteristićni su prizori, osobito onaj gdje zanatlic igraju „tresetto“ tudju udomćenom igru, zatim onaj, gdje svak svoji znanstveni hvali pred inžinjiri
 Naućno ljude ova ćo kajzića unda sve znanimati rad jedrine jezika. Provalili smo hvala Bogu onu dobu kad se jo mislilo, da samo Zagreb ili Ljubljana ili Beograd pravo pise. Danas već znamo, da nam valja sve dobro pobrati, a najbolje odabrati i tako stvoriti jednu jedinu jezik od Soto do Timoka.
 Spisatelj ovo knjižico dao jo priliku da magci pojmu od sada u pravo odiele zooljenemo.
 **
 Preporučamo našim ćitalojem, koji mogu, da se predbroje na drugo polutletjo Vienna, koji ća donasati slike sa parizke svjetske izložbe.

Nekoliko domaćih lekovah i još nešto.

Pripovjedao mi ovih danah krepak i dosta jak ćovjek, da je pred nekoliko godinah od vodene bolesti skoro umro, da je bio posve oćećen, da nije niti ležati, niti stajati niti sjediti već mogao i da mu od nikojegga liećnika više pomoći nije bilo. Svi da su već posve za stalno držali, da mu je umreti. Nu srećom saznao je za slideći liek, od koga je posve ozdravio, i vodena mu se bolest nikada više povratila nije. Evo toga lieka:
 Uzmi hekovicu (zutu vrbu ili zukuju kojom se trsje veće,) sastruži s nje najprije prvu koru i baci ju. Onda uastruži druge kore dvie dobre šake.

K tomu srezi oprana, al ne objeljena hrena na tanko (nemoj ga ribati, već rezati) jo dvie dobre šake, napokon primješaj ovomu još za groš birse. Sve skupa skuhaj u tri poliuć vode i kuhaj drole, dok svega samo još polće bude, Ovu vodu daj bolestniku piti i ozdravit će. Prokušano je sredstvo, a skoro nista ne stoji.

Pred godinu danah po prilici obznanio sam prokušan liek od vrbana. No budne tamo nerazumljivo natiskan, a svi ga ćitalelji „Pućkih Novinah“ ćitali nisu, eva ga i ovdje:

Uzmi za zlicu neprana putra kako iz stepnice dolje, k tomu metni komad kafre, kolik orah i nekoliko niti safrana. Sve to stavi na slabu vatru ili žeravicu, da se polagano raztopi i liek je gotov. Inaš li vrbana na lieu ili na glavi, načini od papira, u koj se sladur (ćukar) umota, krinku ili larfu, nalici ju s nutra tom masći i priliepi na lice. Ozdraviti ćeš jamaćno!

Proti hripavcu kašlju ne ima boljeg lieka od sirupa od rozićakah (karubah i zuta sladura (kandića).
 A sada još nešto našim gospodrom.

Kokoš, kada kukurice kano pievac, treba zaklati, jer je na nesreću gospodarie. No ne mislim, da bi joj radi kukurikanja tko u kući umro, il da bi nju il koga drugoga kakova nesreća slijga, već zato, jer samo ona kokoš kukurice, koja je stara, te slabo jaja nosi, il u obće vrlo malo jajah nosi, makar i mlada bila. Kokoš dćkle, koja kukurice zato zaklati moramo, jer nau je od slabe koristi, buduće ne nosi jaja, koliko bi morala. U tom je sva mudrost naših starih, koji su rekli, da se kokoš mora zaklati, koja kukurice.

Predenne (vilinu kosu, maćak itd.), što nam detelju silno tamani, nekoi izvrstan gospodjar, koji veli, da je sam to sredstvo prokušano, ovako tamani i uništuje:

U vodi se raztopi obćene soli toliko, da voda vrlo slana bude. Predenceom osmradjen komad pokosi se, te se tom vodom jako zalije. Za dva tri dana nestali će predencea, a detelja dobro će i bijno rasli. Ako bi predencea što zaostalo, još se jednom polije vrlo slanom vodom.

Ja ću ljetos to sredstvo kušati, molim, da ga i drugi kušaju, te ćemo uspjeh obznaniti.

P. Krompler u „Pać. Nov.“

Što imaš raditi svakoga mjeseca u vinogradu, u vrtu i u voćnjaku.

MJESECA LIPNJA.

Za vinogradara. — Dok panji ćrato ne diraj u vinograd; jer ćeš dirajuće stete imati nego li koristi. Jo li pako sasna oćvalo trsje, onda ga okopaj, ako ga nisi po drugi put okopao, zatim plij jalove mladice.
 Takodjer veći trsje, osobito ondje, gdje jo obićaj.

Ovo vezanje treba ondje ponajprije upotrebiti, gdje je panj (ćokot) blizu medja, na obrvu, jer ovdje mladice (na panju) brzo rastu. Buduć se lahko odtrgavaju, zato treba vrlo paziti kod vezanja, da šteta sam sobi ili drugom ne poćinisi. Vezaj za suha vremena i to sa likom ili raćevom slamom, koja je 63 c. m. duga.

Rećene poslove svakako gledaj, da dovršiš.

Jo li se bojisi pjesni, posipaj sunpornim ćvietom grozdove.

Istog moćeš kupit u svakoj pravoj i ponestoj ljekarni.

Takodjer te molim, da vinograde, koji su prošastog mjeseca potćnani od tuće, treba opet obrezati, s razloga, što ćeš za buduću godinu bolju lozu dobit, na kojoj ćeš moći ostavit valjan reznik (brki).
 Evo ti na ovo što rokoh primjera: Ovdješnji vinogradi pokazali vrlo dobro, ali na 22. svibnja t. g. poslije podno oć 3 sata, razvali se nad ovdješnjim predjelom strahoviti vihar, za ćas udarila suha tuća od velićine

lišenika — te nam smilati hametom sve vi-nogradne.

Sad ovom narodu nije drugo preostalo, već obrezati vinograde, pošto će se zadovoljiti za buduću godinu valjan brk (roznik).

I zbilja su mnogi poljodjelci po mon naputku radostno obrezali potučene vinograde. Ovdje mi je osobito spomenuo čestitog Drniskog gradjanina Lazu Petranovića, koji je sve svoje vinograde tučom ostacima obrezao tako, da mi već sad hvali na koristi, koja će iz tog slijediti.

Evrala mu! Bože daj, da se i drugi u njegov primjer ugleda! —

Za voćara. — Rastilo mladih kalemah (ciopah) treba češće okopat i plivati, osobito kad je zemlja vlažna, pazeci, da žilice njihove no ranis. Ako bi se iz žilah izdanci pojavili, tada ih odmah treba ostrim nožem tija do žila odrezati, dočim ranu sa voćarskim voskom namaziti. Presadjenje voćkice za suha vremena marljivo zalievaj. Striži živice. — Poslije Ivanja možes početi pupovnjem ili očenjem pitomiti divljako, pa se taj posao obavlja tija do 15 mjeseca kolovoza. Pupju sa trešnje, višnje, breske, kajsije (mandarine) i neke vrsti šljiva. Ob ovom načinu pitomljenja voćnaka govorit će drugi put obštrnije, jer mi sad vremena ne preostaje.

Sabiraj pečke (košćice) od trešanjan i visanjan, koje ćeš u svoje vrijeme u rastilu sijati. Ubori i zdrepaj murvice, pa izperi i osuši sjeme za proljetni usjev. Nastavljaj gu-sentice tumanit sa voćakali, i to onim sred-ctvom, kojeg sam ti u broju 10. ovogodišnje „Naše Sloga“ kazao.

Za vrtljara. — Prije svega ti, brato poljodjelče, preporučujem, da na plivovnje, okapanje i zaljevanje (za velike suše) vrtu što veću pažku obratiš; jer tko se ovoga napomenutog drži, taj za cijelo veliku korist iz svog vrta crpi. — Sadi zelje i drugi priesad. — Špinac, grah itd. sij, jer ćeš tako i za jesen imat svježih prikolih.

Sij povrtnicu, mjesječnu repu i kasnu salatu, jer kako pobereš krastavce (kukumare), odmah prekopaj onu gredicu i posadi zimnu salatu.

Ako ti na one gredice, gdje je posijan bob i drugo zelenje, napadu goli pužići, tuda takova mjesta posipavaj sa ječmenovom plivom, pa će ih odmah nestati. Ovo sredstvo preporučuju mnogi umni gospodari, pa ga i ja vam dragi hrvatski poljodjelci ovo odpošiljam preko rodoljubno „Naše Sloga“ za uv-ženje.

N. VOŽIĆ

Nadzornik gosp. i Sumarsiva obćinskog.

TRGOVINA SVILACAH

(po tršćanskomu Osservatoru 22. juna).

Tržište Kopar.

Dne 19. juna 763.45 Kilog. domaćih i tudjih iste vrsti mješturićah. Srednja cijena f. 1.66 7/10 po Kilo. Japanečkih izvabljenog sjemena 93.1 Kilo Srednja cijena f. 1.09.

Dne 20. juna domaćih 166.25 Kilog po srednjoj cijeni f. 1.57 7/10. Japanečkih izvabljeno-g sjemena 11.45 Kilog. po f. 1.11.

Dne 21. juna domaćih 1150.16 Kilog. po f. 1.60 jedno s drugim. Japanečkih izvabljeno-g sjemena 31.80 Kilog po f. 1.08.

Tržište Pazin.

Dne 21. juna. Domaćih žutih 1212 Kilog po f. 1.67 7/10, jedno s drugim. Najniža cijena f. 1.60.

Različite viesti.

Šesti izkaz darovah za biskupijski konvikt. G. Josip Parisi f. 20; G. Ivan Hinko Gerolini f. 100; gospodja Lucija pl. Reya f. 50 pap. rente; G. Josip Dr. Bizjak f. 40; iz Ronka f. 100; G. Ivan Lucenolli f. 2; G. Franjo Widmer f. 5; G. Petar Ambrosich f. 5; N. N. f. 5; N. N. f. 10; G. Josip Raffi f. 10; G. Stjepan Ivančić f. 1; G. Niko Grego f. 100.

U istu svrhu platilo s kasn bogoljubnog društva: Č. g. Anton Planinec f. 6; župljani Marežki f. 20; E. g. Josip Zemo f. 5; župljani u Barkoli f. 7; G. Dominik Colli priznos petorice članovah f. 5; nekoi nastanjni u Gracu f. 15; gospodja Amalija pl. Brukner f. 25; preč. kanonik-plovin Hrovatin za prvo poljeje f. 50; častno svećenstvo župa sv. Antona novoga f. 85; druževnici u župi sv. Antona novoga f. 126.50.

G. Josip Godina, umirovljeni e. k. činovnik, čuvani slovenski rodoljub i spisatelj, ovih je danah opet pokazao, kako ljubi svoje

rodjeno mjesto, tršćansku naimo okolicu, darovavši obligaciju od 100 f. za oltar sv. Josipa, što se na troškove župljana izradjuje za crkvu sv. Ivana u Verdelli kraj Trsta. Hvala mu od njegovih susiedah, a plaća od Boga!

Hrvati u tudjini. Pisu „Narodnomu Listu“ zadarskomu iz Bunasajira (Buenos-Aires) u južnih Amerikah, da su se tamo stanujući Hrvati složili u društvo, kako bi jedan drugomu do pomoći bio, i kako bi se što ljepše sponijalili svoje stare domovine. Takova društva već obstoje u Limi i S. Francisku Kalifornije. Plemenito je to nastojanje naše braće u tudjini. Diži se, diži, milo rodo moj; i svuda čuvaj liepi jezik svoj!

Kako je na sastanku u Berlinu! Sastanak europski drži se u palači, koju je pred više godinah pruska vlada bila kupila za dva milijuna i pol od bogate poljske obitelji Radzivil. Palači izkičeno su stabe riedkih biljem: dvoranu, gdje se drže sjednice, vrlo je velika, prije je služila za plesanje. Krasnja je, ulastenih zidovah, obrabljena mramornim nakitom, a nebo je bogato izradjeno a po njemu sve liepo slike. Zidovi su jasno-smedli, a uglovi živo-crveni. Sa svako strano velike dvorane nalazi se po jedna manja dvorana, u kojoj se drže dogovori. Jedna velika soba pred velikom dvoranom pridržana je tajnikom i na ljevaj se strani dvorana za blagovanje, u kojoj je postavljen veliki stol za jicie. Iz te dvorane vodi prostran hodnik, izkičon pilovi, u zimski vrtao i u običan vrtao, po kojih su članovi sastanka mogli šetati, kad za čas prokinu razprave radi odmoru. — U sredini velike dvorane stoji velik stol u podobi konjske polkova. Taj stol je pokriven zelenom kožom, a iste tako i stolec naokolo. Diplomati europskih državah porodiari su na okolo tog stola, i po radu francuzke abo-cede, započimlju viefati. Po francuzkoj abecedi ovo je red: 1. Allomagne t. j. Njemačka; 2. Autriche t. j. Austria; 3. France t. j. Francuzka; 4. Grande Bretagne t. j. Englezka; 5. Italie t. j. Italija; 6. Russie t. j. Rusija; i 7. Turquie t. j. Turzka. — Članovi kongresa, jesu sljedeće gospoda: grof Julij Andrašy ministar izvanjskih posalah Austro-Ugrnske, grof Vjekoslav Karoly, austro-ugarski poslanik na berlinskom dvoru, oba za austro-ugarsko državu; ministar Waddington i grof de Saint Veltier za Francuzku; grof Vjekoslav Corti i grof Eduard Launay za Italiju; knez Gorčakov, grof Šavalov i Oubril za Rusiju; lord Beaconsfield, lord Salisbury i lord Odo Russell za Englezku; knez Bismark i Bälow za Prusku i Njemačku. Bismark kao predsjednik sjedi u sredini stola. Desno uz Bismarka sjede zastup. austrijski, a lijevo francuzki. Na austrijske priključuju se zastupnici Englezke i Rusije, a na francuzke oni Italije i Turzke. Na lijevom donjem kraju polkove sjede tajnici Kadovitz, i Mout, a na desnom pomoćni tajnici Horbert, mladi Bismark i Busch. — Najstariji član sastanka jest Gorčakov, kojemu je 80 godinah. Za njim dolazi Beaconsfield, koji ima 73 godine, a kao Maunay koji je prošao 70. Najmladji su Vallier i Haymerle, koji nemaju više od 40 godinah. U dru dvorane stoji drugi manji stol, na kojem ležao mapo Evrope i Azije.

Kupovanje konjah za vojsku u Dalmaciji. Naša je vlada doznačila 700,000 for. na nabavu konjah za vojsku u Dalmaciji. Punačstvo da rado prodrije svoje konje, i vlada je već mnogo dobiti konjah nabavila u zadarskom okružju.

Sretf otac Papa, Leo XIII., vole nekoi listi, da je jako bolehljiv te da su mu poradi toga ljecnici svjetovali nek za nekogje vrijeme iz Rima kamo drugano otide. Da to sve nije istinito, vidi se i odtud, što sveti otac još uvijek audijencije podaje.

Georg V., prognani kralj hanoveranski, umro je u Parizu 12. pr. mj. Pokojnik morao je s prietola god. 1866. sbog toga, što je htio ostati vjerni njemačkomu savezu. Uslied kapitulacije kod Langensalza svrgnut je kralj, a Prusi mu oteše i vlastin imovinu. Od ouda je živio ponajprije u Hitzingu, zatim u Beču i Gmundenu, a naposljeje u Parizu. Prem protestant, kao kralj bio je ipak katolikom sklon uvijek, tako da su mu to protestanti i prebacivali. Bio je velik prijatelj znanosti i umjetnosti, to se je mnogo starao, da se djela Leibnizova kega su predji njegovu lju dvor pozvali bili, opet s nova izadnu. Sirotniji bio je darzljiv otac.

Koliko stoji ugarska zastupnička knća? Predsjednik sabora Ghyecz juna na mjesec 1000 f., dakle na godinu 12,000 f.; zastupnici, kojih ima 448, imaju na dan 5 f. 25 novč., što čini za 30 danah 70,560 for. Biževnici stoje mjesечно 945 for., činovnici 1525 for., a službeni 810 for., kvestor 100 for., a pošta 26 for. Za tisak izdale se je prošloga travnja 2000 for., a na uredjenje

knća 1500 for. Nepredvidivi troškovi 1000 for. U travnju je dakle stajala zastupnička knća 81,341 for., ili na dan 2,711 for. 36 novč.

Pivovarstvo u Austriji. Godine 1876 izvarano je u Austriji 12,176,885 hektolitarah pivo, i to u Čoskoj 5,197,738 hekt., u Moravskoj 1,022,596 htl., u Šlezkoj 2,45,671, u dolnjoj Austriji 2,638,952, u gornjoj Austriji 771,044, u Solnogradskoj 287,410, u Štajerskoj 547,236, u Koruskoj 103,313, u Kranjskoj 35,313, u Dalmaviji 1116, u Tirolskoj 165, 182, a Galiciji 611,311, u Bukovini 45,476, a u Ugarskoj i Hrvatskoj 505,507 hktl. Poreza plaćeno je na pivu u svem 22,729,711 for. Čoska je od toga platila 8,825,193 for. (dakle 1/2), Moravska 1,828,423 for., Šlezka 454,295 for., a Ugarska i Hrvatska 995,051 for. Glode potroška spada na jednu glavu u Čoskoj na godinu 96 litarah, u Moravskoj 48, u Šlezkoj 45, u dolnjoj Austriji 120, u gornjoj Austriji 104, u Solnogradskoj 187, u Štajerskoj 41, u Koruskoj 30, u Kranjskoj 7, u Dalmaciji 7/10, u Tirolskoj 18, u Galiciji 10, u Bukovini 8, u Ugarskoj i Hrvatskoj 3 litra pivo. U Bavarskoj dođe na jednoga stanovnika 216, a u Virtemberškoj 228 litarah piva.

Koliko se u Europi vina pije? Izračunalo se, da se u Europi toliko vina pije, da pride na glavu: u Španjolskoj 130 litarah, u Francezkoj 115, Italiji 109, Grčkoj 84, Austriji 65, Švajcarskoj 58, Badenskoj 40, Württembergškoj 26, Bavarskoj 12, Volikoj Britaniji 8, Pruskoj 5, Rusiji 4, Saksonskeoj 2, Norvečkoj 1.5 na godinu.

Pregled tršćanskoga tržišta.

dne 27. Junija 1878.

Table with columns for goods (e.g., Vosak primorski, Kafa Portoriko), quantities, and prices (OD, DO). Includes various agricultural and industrial products.

Ték Novacah polag Borse u Trstu

od 16—30. Junija 1878.

Table with columns for gold (Or), silver (Srebro), and various currencies, listing prices and exchange rates.

OGLASI.

Grlena bol, kašalj, hreputavica, promuklost, nabez, zadavica, vora, zapala ustiju ih.

NADARENHI Prendinievih Sladkrišah (PASTIGLIE PRENDINI) Sto jih gotovi P. Prendini Iščubar i Učekarik u Trstu.

Veoma pomažu učiteljima, propovjednicima itd. Preč-dnjaht kašljah nođih, naravno jutarnjo hreputavici i grljenih zapalah nestajo kao za čudo uzimanjem 'otih sladkrišah.

Oprezka. Valja se paziti od varalcah, koji je pana-đujućih. Zato valja uvijek pitati Prendinievie sladkriše (Pastiglie Prendini) to gledati, da bude na omotki kutlicje (staklo) moj polipir. Svaki komad tih sladkrišah ima ulasteno na jednoj strani Pastiglie a na drugoj Prendini.

Glena 30 novč. kutiljci zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinievjoj Učekarini u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste). — A izvan Trsta dobričaju se: na Rieti kod Prodona Učekarika i kod Jecelca i Pariska mikrodijara; — u Gorici kod Zanetti-a, Pon-ton-a, Kerpan-a i Kirner-a; — u Puzini kod Wasserma-nejkar-a i Schirinnera mikrodijara; — u Malom Loziny- kod Vivlan-a; — u Pazinu kod Liona; — u Zadru kod Borčić-a i Berušić-a; — u Šibeniku kod Berosa i Msturo; — u Splicetu kod Volpi-a; — u Korčuli kod Zorčetti-a; — u Makarskoj kod Pojanti-a i u svih boljih Učekarinah ištih Specerijah.

Povlačenca Mehanična SUMPORAČA (VALERIJEV SISTEM)

Ova sumporača novoga načina vrlo je korisna vinogradaru. Spretno i pojednako podieli se sumpor po grozdu. Malo sumpora treba i prištediti se vremena i djela; posvema se lahko vlada; sastavljena je tvrdo i pripresto. Nosi se na pas. Služi za trsjio obično posadjeno, za brajdo i za ružo; može se sipati i lozu, koja se okolo drugoga stabla vije, a netraba ljestre ni drugo sprema.

Ovaj stroj, koga su vještaci pogledali i izpitani preporuča se toplo svim vinogradarom. Cijena koj je zajedno sa mjerom za sumpor koliko ga upravo treba usipati — samih 6 f.

SKLADIŠTE U TRSTU GIUSEPPE PILOTTI Internatcar via della Sanità Nr. 1.

